CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
юридичний факультет
кафедра приватного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
_____
д.ю.н., проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«27» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
Вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: Право; Міжнародне право
Спеціальність: D8 Право; D9 Міжнародне право
Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право
Рівень вищої освіти: перший бакалаврський
Факультет: юридичний
Мова навчання: українська

Чернівці 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни *«Право інтелектуальної власності»* складена відповідно до Освітніх програм «Право», «Міжнародне право» здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальностями D 8 Право, D9 Міжнародне право галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Розробники: Анатійчук Вікторія Василівна, кандидат юридичних наук, асистент

Викладачі, що забезпечують читання даної навчальної дисципліни:
Анатійчук Вікторія Василівна, кандидат юридичних наук, асистент

Затверджено на засіданні кафедри приватного права
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Завідувачка кафедри _____ д.ю.н., проф. Ніна ГЕТЬМАНЦЕВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету _____ PhD, ас. Лаура БЗОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни. «Право інтелектуальної власності» є дисципліною, яка спрямована на підготовку фахівців у сфері правового регулювання результатів інтелектуальної, творчої та інноваційної діяльності. Студенти отримують теоретичні знання і практичні навички щодо захисту авторських та суміжних прав, права промислової власності, засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, а також щодо охорони комерційної таємниці та ноу-хау.

Фахівці у сфері права інтелектуальної власності володіють знаннями з міжнародних та національних стандартів у даній сфері, особливостей правового статусу суб'єктів, порядку набуття та реалізації майнових і немайнових прав, а також механізмів їх захисту в умовах розвитку цифрової економіки.

Право інтелектуальної власності займає провідне місце у сучасних умовах глобалізації, інноваційного розвитку та інтеграції України до правового простору Європейського Союзу. Вивчення дисципліни забезпечує розуміння ключових інститутів охорони інтелектуальної власності, зокрема авторського права, права на винаходи, корисні моделі, торговельні марки, комерційні найменування, географічні зазначення тощо, а також формує здатність застосовувати ці знання у практичній діяльності юриста.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Право інтелектуальної власності» входить у професійний цикл (вибіркову частину) освітньої програми та логічно пов'язана з такими курсами, як: «Цивільне право», «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Міжнародне приватне право». Її вивчення забезпечує інтеграцію знань із базових правових дисциплін та їх застосування в інноваційній сфері..

Результати навчання. В результаті вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право (Загальна частина)» студент оволодіє:

Загальними компетентностями:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 3);
- здатність використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК 6);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 11);
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і обов'язків (ЗК 20).

Спеціальними (фаховими, предметними) компетентностями:

- здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини (СК 4);
- здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України (СК 6);
- здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право (СК7);
- здатність застосовувати правові принципи та доктрини (СК 8);
- здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності (СК 9);
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (СК 11);
- здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК 12);
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК 13);
- здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації (СК 14);
- здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування (СК 15);

- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК 16).

Програмними результатами навчання:

- визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1);
- знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини (РН 2);
- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3);
- давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (РН 5);
- оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН 6);
- складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами (РН 7);
- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (РН 15);
- Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (РН 18);
- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20);
- готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях (РН 21);
- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (РН 22);
- застосовувати під час вирішення правових казусів прецедентну практику ЄСПЛ, європейського суду справедливості, інших європейських та міжнародних судів та вітчизняну практику (РН 23).

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік зпідготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	2	3/4	4	90	32	24	-	-	60	-	Залік
Заочна	2	3/4	3	90	8	8	-	-	74	-	Залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем навчальних занять	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АВТОРСЬКОГО І СУМІЖНИХ ПРАВ**											
Тема 1. Вступ до права інтелектуальної власності: поняття, суб'єкти та класифікація	11	3	2	-	-	6	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Тема 2. Джерела правового регулювання ІВ: національний рівень та міжнародні стандарти	11	3	2	-	-	6	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Тема 3. Авторське право: поняття, суб'єкти, об'єкти та виникнення прав	13	4	3	-	-	6	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Тема 4. Зміст авторських прав, особливі режими охорони (sui generis) та договори	13	4	3	-	-	6	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Тема 5. Суміжні права та особливості їх використання	12	4	2	-	-	6	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Разом за ЗМ1	60	18	12	-	-	30	45	4	4	-	-	37
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 2. ПАТЕНТНЕ ПРАВО ТА ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**											
Тема 1. Основи патентного права: поняття, об'єкти та умови патентоздатності	5	2	2	-	-	1	9	0,8	0,8	-	-	7.4

Тема 2. Суб'єкти патентного права та набуття прав (патентування)	5	2	2	-	-	1	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Тема 3. Розпоряджання майновими патентними правами та договірне регулювання	8	3	3	-	-	2	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Тема 4. Захист прав інтелектуальної власності: загальні положення та позасудові форми	7	3	3	-	-	1	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Тема 5. Правова охорона інтелектуальної власності в Європейському Союзі	5	2	2	-	-	1	9	0,8	0,8	-	-	7.4
Разом за ЗМ 2	30	12	12	**-**	**-**	6	45	4	4	**-**	**-**	37
Усього годин	**90**	**30**	**24**	**-**	**-**	**36**	**90**	**8**	**8**	**-**	**-**	**74**

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з основними питаннями
1.	**Вступ до права інтелектуальної власності: поняття, суб'єкти та класифікація** 1. Поняття, система та значення інституту права інтелектуальної власності (ІВ) у сучасній правовій системі. 2. Принципи та функції права ІВ. 3. Класифікація об'єктів права ІВ та система суб'єктивних прав (особисті немайнові та майнові). 4. Визначення та види суб'єктів права ІВ (первинні, вторинні, поняття правонаступництва).
2.	**Джерела правового регулювання ІВ: національний рівень та міжнародні стандарти** 1. Законодавство України у сфері ІВ: сучасний стан та напрями реформування. 2. Міжнародно-правові акти у сфері ІВ (Бернська, Паризька конвенції, Угода TRIPS). 3. Вплив євроінтеграційних процесів та адаптація законодавства України до права ЄС (acquis communautaire). 4. Роль Національного органу інтелектуальної власності (НОІВ / УКРНОІВІ) у системі охорони ІВ.
3.	**Авторське право: поняття, суб'єкти, об'єкти та виникнення прав** 1. Поняття авторського права, історичний розвиток та сучасні тенденції.

	2. Суб’єкти авторського права: автор, співавтори, спадкоємці, інші правовласники. Презумпція авторства. 3. Об’єкти авторського права (літературні, художні, аудіовізуальні твори, комп'ютерні програми, бази даних). 4. Виникнення авторського права. Знаки охорони авторського права. 5. Офіційна реєстрація авторського права та її правове значення.
4.	**Зміст авторських прав, особливі режими охорони (sui generis) та договори** 1. Особисті немайнові та майнові права автора: зміст, строк дії, особливості відчуження. 2. Право особливого роду (sui generis): охорона неоригінальних об'єктів баз даних та неоригінальних об'єктів, згенерованих ГІО (генеративним штучним інтелектом). 3. Особливості розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права (авторські договори, ліцензії). 4. Службові твори: розподіл майнових прав між працівником і роботодавцем.
5.	**Суміжні права та особливості їх використання** 1. Поняття, об’єкти та суб’єкти суміжних прав (виконавці, виробники фонограм/відеограм, організації мовлення, виробники перших фіксацій фільму). 2. Зміст та строки дії майнових і немайнових суміжних прав. 3. Межі здійснення авторських та суміжних прав: випадки вільного використання та вільного відтворення об'єктів. 4. Колективне управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав (діяльність ОКУ).
6.	**Основи патентного права: поняття, об’єкти та умови патентоздатності** 1. Поняття та загальна характеристика патентного права як інституту ІВ. 2. Винаходи, корисні моделі та промислові зразки як об'єкти патентного права. 3. Умови патентоздатності (новизна, винахідницький рівень, промислова придатність). 4. Об'єкти, на які не поширюється правова охорона в патентному праві.
7.	**Суб’єкти патентного права та набуття прав (патентування)** 1. Суб'єкти патентного права (винахідник, роботодавець, заявник, правонаступник). Службові винаходи. 2. Оформлення патентних прав в Україні: подання заявки, проведення експертизи, державна реєстрація та видача охоронного документа. 3. Патентування в умовах євроінтеграції та міжнародні системи патентування (система PCT, Євразійська/Європейська патентна конвенція). 4. Строки дії та припинення чинності майнових прав на об'єкти патентного права.
8.	**Розпоряджання майновими патентними правами та договірне регулювання** 1. Види договорів у сфері патентного права (договір про відчуження майнових прав, ліцензійні договори). 2. Види ліцензій (виключна, невиключна, одинична, відкрита). 3. Примусове відчуження та примусові ліцензії: підстави та порядок надання. 4. Особливості комерціалізації та трансферу технологій.
9.	**Захист прав інтелектуальної власності: загальні положення та позасудові форми** 1. Поняття, зміст та способи захисту прав і законних інтересів суб’єктів ІВ. 2. Класифікація форм захисту (судова та позасудова). 3. Позасудова імперативна форма захисту (митний контроль, розгляд спорів НОІВ, АМКУ щодо недобросовісної конкуренції). 4. Диспозитивна позасудова форма захисту (медіація, третейські суди, процедура *Notice and Takedown* у мережі Інтернет).
10.	**Правова охорона інтелектуальної власності в Європейському Союзі.** 1. Судова система ЄС щодо розгляду спорів у сфері ІВ (цивільна, господарська, адміністративна юрисдикція). 2. Предмет та підсудність спорів про захист прав ІВ.

	3. Способи судового захисту (відшкодування збитків, виплата компенсації, вилучення контрафактних товарів, заборона вчинення дій). 4. Особливості судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності та забезпечення позову.

Тематика практичних занять з переліком питань

№	Назва теми (питання/завдання)
1.	**Вступ до права інтелектуальної власності: поняття, суб'єкти та класифікація** 1. Поняття, система та значення інституту права інтелектуальної власності (ІВ) у сучасній правовій системі. 2. Принципи та функції права ІВ. 3. Класифікація об'єктів права ІВ та система суб'єктивних прав (особисті немайнові та майнові). 4. Визначення та види суб'єктів права ІВ (первинні, вторинні, поняття правонаступництва).
2.	**Джерела правового регулювання ІВ: національний рівень та міжнародні стандарти** 1. Законодавство України у сфері ІВ: сучасний стан та напрями реформування. 2. Міжнародно-правові акти у сфері ІВ (Бернська, Паризька конвенції, Угода TRIPS). 3. Вплив євроінтеграційних процесів та адаптація законодавства України до права ЄС (acquis communautaire). 4. Роль Національного органу інтелектуальної власності (НОІВ / УКРНОІВІ) у системі охорони ІВ.
3.	**Авторське право: поняття, суб'єкти, об'єкти та виникнення прав** 1. Поняття авторського права, історичний розвиток та сучасні тенденції. 2. Суб'єкти авторського права: автор, співавтори, спадкоємці, інші правовласники. Презумпція авторства. 3. Об'єкти авторського права (літературні, художні, аудіовізуальні твори, комп'ютерні програми, бази даних). 4. Виникнення авторського права. Знаки охорони авторського права. 5. Офіційна реєстрація авторського права та її правове значення.
4.	**Зміст авторських прав, особливі режими охорони (sui generis) та договори** 1. Особисті немайнові та майнові права автора: зміст, строк дії, особливості відчуження. 2. Право особливого роду (sui generis): охорона неоригінальних об'єктів баз даних та неоригінальних об'єктів, згенерованих ГІО (генеративним штучним інтелектом). 3. Особливості розпоряджання майновими правами на об'єкти авторського права (авторські договори, ліцензії). 4. Службові твори: розподіл майнових прав між працівником і роботодавцем.
5.	**Суміжні права та особливості їх використання** 1. Поняття, об'єкти та суб'єкти суміжних прав (виконавці, виробники фонограм/відеограм, організації мовлення, виробники перших фіксацій фільму). 2. Зміст та строки дії майнових і немайнових суміжних прав. 3. Межі здійснення авторських та суміжних прав: випадки вільного використання та вільного відтворення об'єктів. 4. Колективне управління майновими правами суб'єктів авторського права і суміжних прав (діяльність ОКУ).
6.	**Основи патентного права: поняття, об'єкти та умови патентоздатності** 1. Поняття та загальна характеристика патентного права як інституту ІВ. 2. Винаходи, корисні моделі та промислові зразки як об'єкти патентного права. 3. Умови патентоздатності (новизна, винахідницький рівень, промислова придатність).

	4. Об'єкти, на які не поширюється правова охорона в патентному праві.
7.	**Суб'єкти патентного права та набуття прав (патентування)** 1. Суб'єкти патентного права (винахідник, роботодавець, заявник, правонаступник). Службові винаходи. 2. Оформлення патентних прав в Україні: подання заявки, проведення експертизи, державна реєстрація та видача охоронного документа. 3. Патентування в умовах євроінтеграції та міжнародні системи патентування (система PCT, Євразійська/Європейська патентна конвенція). 4. Строки дії та припинення чинності майнових прав на об'єкти патентного права.
8.	**Розпоряджання майновими патентними правами та договірне регулювання** 1. Види договорів у сфері патентного права (договір про відчуження майнових прав, ліцензійні договори). 2. Види ліцензій (виключна, невиключна, одинична, відкрита). 3. Примусове відчуження та примусові ліцензії: підстави та порядок надання. 4. Особливості комерціалізації та трансферу технологій.
9.	**Захист прав інтелектуальної власності: загальні положення та позасудові форми** 1. Поняття, зміст та способи захисту прав і законних інтересів суб'єктів ІВ. 2. Класифікація форм захисту (судова та позасудова). 3. Позасудова імперативна форма захисту (митний контроль, розгляд спорів НОІВ, АМКУ щодо недобросовісної конкуренції). 4. Диспозитивна позасудова форма захисту (медіація, третейські суди, процедура *Notice and Takedown* у мережі Інтернет).
10.	**Правова охорона інтелектуальної власності в Європейському Союзі** 1. Судова система ЄС щодо розгляду спорів у сфері ІВ (цивільна, господарська, адміністративна юрисдикція). 2. Предмет та підсудність спорів про захист прав ІВ. 3. Способи судового захисту (відшкодування збитків, виплата компенсації, вилучення контрафактних товарів, заборона вчинення дій). 4. Особливості судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності та забезпечення позову.

Завдання для самостійної роботи студентів

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин денна форма навчання	Кількість годин заочна форма навчання
1.	**Вступ до права інтелектуальної власності: поняття, суб'єкти та класифікація**	1. Порівняйте правовий режим об'єктів права власності (речей) та об'єктів права інтелектуальної власності. У чому полягає практична різниця між придбанням картини у галереї та придбанням майнових прав на цю ж картину? 2. Проаналізуйте розмежування первинних та вторинних суб'єктів права ІВ. Як на практиці відбувається перехід майнових прав у порядку спадкування та реорганізації юридичної особи? 3. Які практичні наслідки тягне за собою розмежування майнових та особистих немайнових прав ІВ при	6	7,4

		складанні договорів у сфері ІТ-розробки?		
2.	**Джерела правового регулювання ІВ: національний рівень та міжнародні стандарти**	1. Проаналізуйте практику застосування норм Угоди TRIPS та Бернської конвенції судами України у разі наявності суперечностей між національним законодавством і міжнародним договором. 2. Яка роль та правовий статус УКРНОІВІ (Національного органу інтелектуальної власності) у процедурах досудового врегулювання спорів через Апеляційну палату? 3. Оцініть вплив Регламентів та Директив ЄС на поточну реформу законодавства України про охорону торговельних марок і патентування.	6	7,4
3.	**Авторське право: поняття, суб'єкти, об'єкти та виникнення прав**	1. Розберіть судовий кейс щодо критерію «оригінальності» твору: чи підлягає авторсько-правовій охороні фотографія, зроблена камерою спостереження або автоматичним фоторадаром? 2. Як на практиці діє презумпція авторства, якщо дві особи одночасно заявляють про створення одного й того ж літературного чи музичного твору? 3. Оформить проект заяви про офіційну реєстрацію авторського права на комп'ютерну програму від імені юридичної особи (роботодавця).	6	7,4
4.	**Зміст авторських прав, особливі режими охорони (sui generis) та договори**	1. Проаналізуйте правовий режим об'єктів, згенерованих системами штучного інтелекту (Generative AI): кому належать права sui generis згідно з актуальним Законом України «Про авторське право і суміжні права»? 2. Розробіть проект договору про передання (відчуження) майнових прав на службовий твір між розробником (дизайнером) та ІТ-компанією. 3. У яких випадках використання об'єкта авторського права за ліцензією Creative Commons може бути визнано порушенням майнових прав автора?	6	7,4
5.	**Суміжні права та особливості їх використання**	1. Складіть юридичний висновок щодо правомірності трансляції музичних треків у закладі громадського харчування без укладення договору з організацією колективного управління (ОКУ). 2. У чому полягають практичні відмінності між строками чинності	6	7,4

		майнових прав автора та майнових прав виробника фонограми? Розрахуйте дати переходу об'єктів у суспільне надбання на конкретному прикладі. 3. Проаналізуйте межі доктрини «вільного використання» (fair use / fair dealing): чи є правомірним використання 15-секундного уривку чужого відеоролика у блогові на YouTube для цілей критики та огляду?		
6.	**Основи патентного права: поняття, об'єкти та умови патентоздатності**	1. Проаналізуйте практичні відмінності у процедурі та умовах надання правової охорони винайденій технології як винайду та як корисній моделі. Що вигідніше обрати заявнику і чому? 2. Наведіть 3 приклади з судової практики, коли патент було визнано недійсним через відсутність такої умови патентоздатності, як «винахідницький рівень». 3. Чи підлягають патентуванню методи лікування, математичні алгоритми та бізнес-моделі в Україні та ЄС? Складіть порівняльну таблицю.	6	7,4
7.	**Суб'єкти патентного права та набуття прав (патентування)**	1. Підготуйте проект повідомлення роботодавця працівником-винахідником про створення службового винаходу та пропозицію щодо розміру винагороди. 2. Проаналізуйте порядок та фінансові витрати при поданні міжнародної заявки на винахід за процедурою PCT (Patent Cooperation Treaty). 3. Які юридичні наслідки настають у разі пропущення строку сплати річного збору за підтримання чинності патенту, та яка процедура його поновлення?	6	7,4
8.	**Розпоряджання майновими патентними правами та договірне регулювання**	1. Складіть проект ліцензійного договору про надання невиключної ліцензії на використання патенту на промисловий зразок (із викладенням умов про роялті та паушальний платіж). 2. Проаналізуйте процедуру та умови видачі примусової ліцензії на винахід у сфері фармацевтики в умовах надзвичайного або воєнного стану. 3. У чому полягає відмінність між договором відчуження патентних прав та договором франчайзингу (комерційної концесії)?	6	7,4
9.	**Захист прав інтелектуальної**	1. Складіть проект вимоги (Cease and Desist letter / Notice and Takedown) до	6	7,4

	власності: загальні положення та позасудові форми	хостинг-провайдера про блокування сайту, що розповсюджує контрафактну продукцію або піратський контент. 2. Проаналізуйте порядок внесення об'єктів ІВ до Митного реєстру об'єктів прав інтелектуальної власності для запобігання ввезенню контрафакту. 3. Які особливості та переваги медіації при вирішенні спорів щодо торговельних марок порівняно з розглядом справи в Антимонопольному комітеті України (АМКУ)?		
10.	**Судова форма захисту прав інтелектуальної власності**	1. Визначте юрисдикцію (цивільна чи господарська) та підсудність для трьох практичних ситуацій: а) фотограф позивається до ЗМІ; б) ІТ-компанія позивається до екс-співробітника через розголошення commercial secret; в) розробник-ФОП позивається до ТОВ через порушення патентних прав. 2. Складіть перелік питань для судової експертизи у сфері інтелектуальної власності у справі про встановлення факту плагіату в комп'ютерній програмі. 3. Які докази та розрахунки необхідно надати суду для успішного стягнення компенсації замість відшкодування збитків за порушення авторських прав?	6	7,4
Разом			60	74

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Оцінювання самостійної роботи базується на таких критеріях: повнота виконання завдання, рівень творчої та аналітичної обробки матеріалу, якість оформлення, здатність до презентації результатів та аргументації власних рішень. Максимальна кількість балів за одне самостійне завдання – 1,5 бала, які враховуються у загальній сумі балів поточного та рубіжного контролю. Самостійні завдання спрямовані на розвиток професійних навичок, формування творчого мислення.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, семінар-дискусія, семінар-діалог, самостійно-дослідницька робота, аналіз і рішення ситуативних задач та ін.

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль та оцінювання навчальних досягнень у процесі вивчення дисципліни

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні; індивідуальні та командні; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;

- есе;
- презентації результатів виконаних завдань і досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Форми контролю

Форми контролю: індивідуальна та фронтальна перевірки знань, умінь і навичок студентів (індивідуальне та фронтальне усне опитування, письмові самостійні роботи; виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; розв'язання задач-казусів; співбесіди з виконання будь-яких завдань по кожній темі навчальної дисципліни), а також підсумкові форми контролю.

Підсумковий контроль – залік у формі усного опитування.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ОП «ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за національною (традиційною) шкалою відповідно до затверджених критеріїв оцінювання затверджених на засіданні кафедри приватного права (Протокол №1 від 29.08.2021р.) з урахуванням Положення «Про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича».

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу. Форми поточного контролю (контрольних заходів): – модульні (а) контрольні (а) роботи (а); – усні та письмові опитуванняна лекційних, практичних заняттях; інтерактивні методи навчання; – розв'язання індивідуальних задач; – підготовка оглядів спеціальної літератури; – тестування за окремими змістовими модулями; – підготовка рефератів або есе; – індивідуальна або групова презентація.

Кількість заходів та форми проведення поточного контролю, а також критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за кожною формою контролю визначається викладачем кафедри самостійно у відповідності до принципів академічної свободи.

Усний виступ та виконання письмового завдання під час практичного заняття	Критерії оцінювання
5 балів	Студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття; в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; вільно самостійно та аргументовано викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань; демонструє здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до

	консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Правильно вирішив усі практичні завдання
4 бали	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал заняття; достатньо повно володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових відповідей; в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу; логічно визначає належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, провівши збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, доступних інформаційних технологій і баз даних; володіє здатністю до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації; логічно, критично і системно аналізує документи, розуміє їх правовий характер і значення. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість практичних завдань
3 бали	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми; в цілому володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; фрагментарно викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; намагається викладати основний зміст навчального матеріалу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, доступних інформаційних технологій і баз даних, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища. Правильно вирішив половину практичних завдань
2 бали	Студент не в повному обсязі опанував навчальний матеріал теми; не в повному обсязі володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; не знає наукових фактів, визначень; фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права під час усних виступів та письмових

	відповідей; недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані. Правильно вирішив меншість практичних завдань
1 бал	Студент частково володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; не в змозі викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права, зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі практичні завдання
0 балів	Студент не володіє здатністю застосовувати знання завдань, принципів, доктрини корпоративного права та його правових інститутів; викласти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права; не спроможний викласти навчальний матеріал з дисципліни; відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані; не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного практичного завдання

Доповнення до виступу:

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе – це самостійне розкриття студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми, питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2 бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об’єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)										Кількість балів (залікова/екзаменаційна робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2						
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	50	100
6	4	6	5	5	5	4	4	6	5		

Т1, Т3 ... Т9 – теми змістових модулів.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ОП «ПРАВО» З НАВЧАЛЬНОЇ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

Максимальна кількість балів Залік 50 балів	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Критерії оцінювання знань студентів**
Відмінно 45-50	**A** (90-100)	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, аргументовано його викладає під час усної та письмової відповідей. Наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу. Здатний розв'язувати ускладнені кейси (казуси), завдання та вміє використовувати при цьому належним чином нормативну базу, судову практику (вітчизняну та європейську). Володіє відповідною науково-правовою термінологією. Показав високий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 39-44	**B** (80-89)	Студент достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних та письмових відповідей. Здатний розв'язувати кейси (казуси), завдання із посиланням на положення нормативно-правових актів та судову практику. На достатньому рівні володіє відповідною науково-правовою термінологією. Проте, під час усної відповіді, вирішення практичних завдань, казусів інколи не вистачає аргументації, послідовності у викладі матеріалу. Допускається окремих несуттєвих неточностей та незначних помилок. Показав достатній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Добре 33-38	**C** (70-79)	Студент демонструє загалом добрі знання навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей робить помітні помилки, неточності. Не вміє робити певні узагальнення та висновки. Може самостійно розв'язувати стандартні, типові кейси (казуси), завдання, що не потребують детального аналізу нормативно-правових актів та судової практики. Частково володіє відповідною науково-правовою

		термінологією. Показав базовий рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 27-32	**D** (60-69)	Студент демонструє посередні знання навчального матеріалу, викладає його основний зміст, але без глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування, аргументації та використання усіх необхідних нормативно-правових актів та основної літератури. Під час усних і письмових відповідей допускається суттєвих неточностей та помилок, внаслідок чого відповідь є неповною. В мінімальному обсязі опрацьовує рекомендовану літературу. Може самостійно розв'язувати кейси (казуси), завдання низького рівня складності. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Показав посередній рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Задовільно 21-26	**E** (50-59)	Студент демонструє мінімальний рівень знань навчального матеріалу. Під час усних та письмових відповідей узагальнення та висновки відсутні, не орієнтується в базових для навчального курсу нормативно-правових актах. Може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання за зразком. В мінімальному обсязі опрацьовує основну літературу. Володіє лише базовою науково-правовою термінологією. Показав досить низький рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.
Незадовільно 16-20	**Fx** (35-49)	Студент не засвоїв навчальний матеріал курсу, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних, практичних запитань. Під час усної та письмової відповідей демонструє елементарну, фрагментарну обізнаність з правових питань. У відповіді цілком відсутня самостійність, лише за допомогою викладача може сформулювати основні положення курсу. Володіє лише незначною частиною базової науково-правової термінології. Не може самостійно розв'язати найпростіші, типові казуси (кейси), завдання. Рівень розвитку навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики – примітивний.
Незадовільно 0-15	**F** (1-34)	Студент не засвоїв навчальний матеріал з курсу, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання та пасивно поводить себе на практичних заняттях. Володіє лише окремими основними правовими термінами. Не вміє розв'язувати найпростіші типові казуси (кейси), завдання. Не проявляє навичок самостійного мислення і викладення власних думок під час написання есе з правової проблематики.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **50 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **50 балів,** за **100-бальною університетською шкалою.**

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	Відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Дайте визначення поняття «право інтелектуальної власності» в об'єктивному та суб'єктивному значеннях.
2. Проаналізуйте співвідношення між правом власності на матеріальний носій та правом інтелектуальної власності на втілений у ньому об'єкт.
3. Сформулюйте ключові принципи правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності.
4. Охарактеризуйте основні функції інституту права інтелектуальної власності.
5. Наведіть класифікацію об'єктів права інтелектуальної власності за Цивільним кодексом України.
6. Розкрийте зміст особистих немайнових прав інтелектуальної власності.
7. Розкрийте зміст майнових прав інтелектуальної власності.
8. Дайте визначення поняття «первинний суб'єкт права інтелектуальної власності».
9. Проаналізуйте підстави виникнення суб'єктивних прав у вторинних суб'єктів права інтелектуальної власності.
10. Порівняйте правовий режим об'єктів промислової власності та об'єктів авторського права.
11. Перелічіть основні закони України, що формують законодавчу основу у сфері інтелектуальної власності.
12. Проаналізуйте значення Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів.
13. Охарактеризуйте основні положення Паризької конвенції про охорону промислової власності.
14. Сформулюйте суть принципів «національного режиму» та «найбільшого сприяння» за Угодою TRIPS.
15. Проаналізуйте вплив євроінтеграційних процесів на адаптацію законодавства України про інтелектуальну власність до норм ЄС.

16. Дайте визначення поняття «acquis communautaire» у сфері інтелектуальної власності.
17. Розкрийте правовий статус та компетенцію Національного органу інтелектуальної власності (УКРНОІВІ).
18. Поясніть юридичне значення рішень Апеляційної палати УКРНОІВІ.
19. Проаналізуйте співвідношення норм міжнародних договорів України та національного законодавства у разі їх колізії.
20. Охарактеризуйте роль Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) у міжнародному співробітництві.
21. Дайте визначення поняття «авторське право» та розкрийте його специфічні ознаки.
22. Сформулюйте суть презумпції авторства та умови її застосування.
23. Проаналізуйте критерій «оригінальності» як обов'язкову умову захистоздатності твору.
24. Охарактеризуйте правовий режим співавторства та види співавторства (роздільне й нероздільне).
25. Визначте перелік об'єктів, на які не поширюється авторсько-правова охорона.
26. Наведіть перелік об'єктів авторського права згідно з чинним законодавством України.
27. Поясніть правові особливості охорони комп'ютерних програм та баз даних як об'єктів авторського права.
28. Проаналізуйте юридичне значення знака охорони авторського права.
29. Охарактеризуйте процедуру та наслідки державної реєстрації авторського права на твір.
30. Поясніть суть доктрини вичерпання майнових прав щодо примірника твору.
31. Перелічіть та охарактеризуйте особисті немайнові права автора.
32. Визначте зміст майнових прав автора та розкрийте їх виключний характер.
33. Охарактеризуйте розподіл майнових прав на службовий твір між працівником і роботодавцем.
34. Дайте визначення поняття «право особливого роду (sui generis)» щодо неоригінальних баз даних.
35. Проаналізуйте правовий режим об'єктів, згенерованих системами штучного інтелекту без участі людини.
36. Дайте визначення та назвіть істотні умови договору про передання майнових прав на об'єкт авторського права.
37. Порівняйте правовий режим виключної, невиключної та одиничної ліцензій.
38. Сформулюйте вимоги до форми та змісту ліцензійного договору.
39. Визначте строки чинності майнових прав авторського права та порядок їх обчислення.
40. Поясніть правові наслідки закінчення строку охорони авторського права.
41. Дайте визначення поняття «суміжні права» та назвіть суб'єктів цих прав.
42. Охарактеризуйте виникнення та зміст суб'єктивних прав виконавців.
43. Розкрийте зміст та особливості прав виробників фонограм і відеограм.
44. Охарактеризуйте правовий режим суб'єктів прав організацій мовлення.
45. Проаналізуйте випадки вільного використання об'єктів авторського права і суміжних прав без згоди автора.
46. Визначте умови правомірного цитування творів у наукових та навчальних цілях.
47. Охарактеризуйте поняття «вільне відтворення» об'єктів у особистих цілях та порядок сплати винагороди.
48. Дайте визначення поняття «органи колективного управління» (ОКУ).
49. Проаналізуйте порядок акредитації ОКУ та здійснення ними збору й розподілу роялті.
50. Визначте строки чинності майнових суміжних прав для різних груп суб'єктів.

51. Дайте визначення поняття «патентне право» в об'єктивному та суб'єктивному значеннях.
52. Охарактеризуйте винахід як об’єкт патентного права та назвіть умови його патентоздатності.
53. Розкрийте зміст критерію патентоздатності «новизна» для винаходів.
54. Проаналізуйте зміст критерію «винахідницький рівень» та методику його визначення.
55. Сформулюйте поняття та умови патентоздатності корисної моделі.
56. Дайте визначення промислового зразка та розкрийте умови надання йому правової охорони.
57. Наведіть перелік об’єктів та технологій, які не можуть одержати патентну охорону.
58. Охарактеризуйте правові відмінності між патентом на винахід та патентом на корисну модель.
59. Поясніть поняття «пріоритет заявки» та види пріоритетів (конвенційний, виставковий).
60. Порівняйте правовий режим охорони винаходу за патентом та у режимі комерційної таємниці (ноу-хау).
61. Визначте коло суб’єктів патентного права та розкрийте статус винахідника.
62. Охарактеризуйте порядок набуття прав на службовий винахід роботодавцем.
63. Сформулюйте поняття «право на одержання патенту» та підстави його передачі.
64. Опишіть етапи та порядок проведення кваліфікаційної експертизи заявки на винахід.
65. Проаналізуйте процедуру подання та розгляду заперечень проти заявки на винахід третіми особами.
66. Поясніть механізм та особливості міжнародного патентування за процедурою Договору про патентну кооперацію (PCT).
67. Охарактеризуйте строки дії патентів на винахід, корисну модель та промисловий зразок.
68. Визначте підстави та порядок передчасного припинення чинності патентних прав.
69. Проаналізуйте умови та процедуру поновлення чинності патенту після його припинення.
70. Поясніть зміст державного реєстру патентів та юридичне значення публікації відомостей про видачу патенту.
71. Охарактеризуйте договір про передання майнових прав на об’єкт патентного права.
72. Дайте визначення ліцензійного договору у сфері патентного права та назвіть його істотні умови.
73. Порівняйте поняття «паушальний платіж» та «роялті» у договірній практиці.
74. Охарактеризуйте поняття та правові наслідки надання відкритої ліцензії.
75. Проаналізуйте підстави та порядок надання примусової ліцензії на використання патентованого об’єкта.
76. Визначте особливості видачі примусових ліцензій у сфері охорони здоров’я та фармацевтики.
77. Охарактеризуйте правовий режим опціонного договору та договору про передачу ноу-хау.
78. Сформулюйте визначення та правові особливості договору комерційної концесії стосовно патентних прав.
79. Поясніть юридичні вимоги щодо державної реєстрації договорів про розпоряджання патентними правами.
80. Проаналізуйте правові наслідки визнання патенту або ліцензійного договору недійсним.
81. Дайте визначення поняття «порушення прав інтелектуальної власності» та назвіть його види.
82. Охарактеризуйте поняття та форми захисту прав інтелектуальної власності.

83. Проаналізуйте позасудові імперативні (адміністративні) форми захисту прав ІВ.
84. Сформулюйте повноваження Антимонопольного комітету України щодо захисту від недобросовісної конкуренції у сфері ІВ.
85. Розкрийте роль та порядок внесення об'єктів ІВ до Митного реєстру для запобігання переміщенню контрафакту.
86. Охарактеризуйте диспозитивні позасудові форми захисту (медіація, третейський розгляд, переговори).
87. Проаналізуйте порядок та вимоги до направлення претензійного листа (Cease and Desist letter).
88. Дайте визначення процедури «Notice and Takedown» у мережі Інтернет.
89. Охарактеризуйте межі відповідальності інформаційних посередників за порушення прав ІВ.
90. Сформулюйте поняття «контрафактні товари» та «піратські примірники» у законодавстві України.
91. Визначте предметну та суб'єктну підсудність спорів у сфері ІВ між цивільними, господарськими та адміністративними судами.
92. Перелічіть способи судового захисту майнових прав інтелектуальної власності, передбачені Цивільним кодексом України.
93. Охарактеризуйте спосіб захисту у вигляді стягнення компенсації замість відшкодування збитків при порушенні авторських або суміжних прав.
94. Проаналізуйте особливості та порядок обчислення реальних збитків і упущеної вигоди у справах про порушення прав на об'єкти ІВ.
95. Розкрийте процедуру та підстави вилучення й знищення контрафактної продукції та обладнання для її виготовлення.
96. Охарактеризуйте інститут забезпечення позову у спорах щодо захисту прав ІВ.
97. Сформулюйте юридичне значення, предмет та особливості призначення судової експертизи у сфері інтелектуальної власності.
98. Проаналізуйте підстави та порядок звернення до суду з позовом про визнання охоронного документа недійсним.
99. Визначте порядок застосування та обчислення позовної давності у справах про захист суб'єктивних прав ІВ.
100. Охарактеризуйте особливості виконання судових рішень у справах, пов'язаних із забороною використання об'єктів права інтелектуальної власності.

Зарахування результатів неформальної освіти

Якщо здобувач освіти отримав знання окрім формальної освіти у неформальній/інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно положення «Про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» та рішення кафедри (на основі аргументування викладача, що тематика семінарів, вебінарів, воркшопів, тренінгів, у яких взяв участь студент підтверджується сертифікатом, програмою, а також відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю тощо).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативна база:

1. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (ратифікований19.10.1973р). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042
2. Загальна декларація прав людини : прийнята Резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конституція України від 28.06.1996 р. URL: http:// http://zakon.rada.gov.ua.
4. Водний кодекс України: Кодекс України від 06.06.1995 № 213/95-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80

5. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15
6. Житловий Кодекс Української РСР: Кодекс України від 30.06.1983 № 5464-X. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10
7. Земельний кодекс України: Кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14
8. Повітряний кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 19.05.2011 № 3393-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17
9. Сімейний кодекс України: Кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14
10. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/sp:head?find=1&sp=%26sp%3D%3Ahead&text=%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%B0%D1%86#Text
11. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3792-12
12. Про внесення змін до Закону України "Про публічні закупівлі" у зв'язку з відокремленням діяльності з транспортування природного газу: Закон України від 14.11.2019 № 300-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/300-20/sp:head
13. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 23.03.2017 № 1977-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1977-19/sp:head
14. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Законом України від 14 липня 2020 року № 768-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-20#Text
15. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19/sp:head
16. Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів: Закон України від 12.12.2019 № 377-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/377-20/sp:head
17. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/sp:head
18. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 № 3687-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12
19. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12
20. Про охорону прав на компонування напівпровідникових виробів: Закон України від 05.11.1997 № 621/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80
21. Про правову охорону географічних зазначень: Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14
22. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19/sp:head
23. Про ринок електричної енергії: Закон України від 13.04.2017 № 2019-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19/sp:head
24. Про реформування державних і комунальних друкованих засобів масової інформації: Закон України від 24.12.2015 № 917-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/917-19/sp:head
25. Про споживче кредитування: Закон України; Паспорт від 15.11.2016 № 1734-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1734-19/sp:head
26. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 № 2415-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19/sp:head

27. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності: Вищий господарський суд; Лист від 28.02.2017 № 01-06/521. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_521600-17/sp:head
28. Про деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з корпоративних правовідносин: Вищий господарський суд; Постанова від 25.02.2016 № 4. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004600-16/sp:head
29. Про затвердження Положення про застосування цифрового власноручного підпису в банківській системі України: Постанова Національного банку України; Положення від 13.12.2019 № 151. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0151500-19/sp:head
30. Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення банками клієнтів щодо банківських та інших фінансових послуг: Постанова Національного банку України від 28.11.2019 № 141. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0141500-19/sp:head
31. Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин: Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 14.08.2019 № 726. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/726-2019-%D0%BF/sp:head
32. Угода про асоціацію між Україною з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, ратифікована 16 вересня 2014 року
33. Договір про функціонування Європейського Союзу від 25 березня 1957 року (TFEU)
34. Принципи європейського контрактного права (Principles of European Contract Law, PECL, Принципи Ландо), розроблені Комісією з європейського контрактного права під керівництвом Оле Ландо (Lando Commission),1998, 2002;
35. Принципи європейського деліктного права (Principles of European Tort Law, PETL), розроблені Європейською групою з деліктного права (European Group on Tort Law, EGTL), 2005;
36. Принципи, дефініції і модельні правила європейського приватного права (Principles, Definitions and Model Rules of European Private Law. Draft Common Frame of Reference, DCFR), підготовлений Дослідницькою групою з європейського цивільного кодексу (Study Group on a European Civil Code) та Дослідницькою групою з приватного права ЄС (Research Group on EC Private Law, Acquis Group) за підтримки Європейської Комісії, 2009;
37. Принципи європейського страхового договірного права (Principles of European Insurance Contract Law, PEICL), розроблені Проєктною групою з перегляду європейського страхового договірного права (Project Group on a Restatement of European Insurance Contract Law), 2009.
38. Регламент ЄС 2024/1689 від 13 червня 2024 року
39. Регламент ЄС 2023/1114 від 31 травня 2023 року про ринки криптоактивів
40. Директива ЄС 2019/770 від 20 травня 2019 року про деякі аспекти, що стосуються договорів про постачання цифрового контенту та цифрових послуг
41. Регламент 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб щодо обробки персональних даних і про вільний рух таких даних – GDPR)
42. Рішення Суду справедливості ЄС (Четверта Палата) від 7 березня 2024 року, IAB Europe, C-604/22
43. Рішення Суду справедливості ЄС (Велика Палата) від 16 січня 2024 року, Österreichische Datenschutzbehörde, C-33/22
44. Рішення Суду справедливості ЄС (Велика Палата) від 30 квітня 2024 року, Procura della Repubblica presso il Tribunale di Bolzano, C-178/22
45. Рішення Суду Справедливості ЄС (Третя Палата) від 14 грудня 2023 року, VX and AT v. Gemeinde Ummendorf, C-456/22
46. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 29 квітня 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності.
47. Регламент ЄС 910/2014 від 23 липня 2014 року про електронну ідентифікацію та довірчі послуги для електронних транзакцій на внутрішньому ринку.

48. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28 січня 1981 року
49. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Wetjen and Others v. Germany, 22 березня 2018 року.
50. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Tamiz v. The United Kingdom, 19.09.2017.
51. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Garnaga v. Ukraine, 16.05.2013.
52. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Reklos and Davourlis v. Greece, 15 січня 2009 року.
53. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) S. and Marper v. The United Kingdom, 04 грудня 2008 року
54. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Vo v. France, 08 липня 2004 року; Rotaru v. Romania, 04 травня 2000 року.
55. Рішення Європейського Суду з прав людини (ECHR) Stubbings and Others v. The United Kingdom, 22 жовтня 1996 року
56. Рішення Суду справедливості ЄС (Перша Палата) від 20 червня 2024 року, GEMA, C-135/23.
57. Рішення Загального Суду (Третя Палата, розширений склад) від 8 травня 2024 року, Puma v EUIPO – Fujian Daocheng Electronic Commerce, T-758/22

Базова (основна)

1. Бахур О.В. Судовий захист прав інтелектуальної власності у сфері господарювання: теорія, законодавство, практика: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 172 с. Журавльов Д.В., Чижмарь К.І.
2. Авторське право та суміжні права в Україні, їх захист та відповідальність. К.: ЦУЛ, 2020. 224 с.
3. Інтелектуальна власність та авторське право: навч. посіб. для студ. ВНЗ / І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк та ін. К., 2023. 204 с.
4. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник; за ред. проф. П.М. Цибульова та доц. А.С. Ромашко. К.: КПІ імені Ігоря Сікорського, вид.: «Політехніка», 2021.374 с.
5. Право інтелектуальної власності: підручник / А.В. Аксютіна, Л.В. Межевська, О.В. Нестерцова-Собакарь та ін. ; ред. Т.В. Ярошевська. Дніпро: ДДУВС, 2022. 336 с.
6. Попова Л.М. Інтелектуальна власність. Підручник. Харків, «Федорко», 2021. 262 с. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 540 с.
7. Цивільний кодекс України. Книга 4. Право інтелектуальної власності: науково-практичний коментар / О.В. Коротюк. К.: ОВК, 2024. 340 с.
8. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар. Том 4. Право інтелектуальної власності. За ред. проф. Спасибо-Фатєєвої. К.: ЕКУС, 2023. 616 с.
9. Харитонова О.І., Харитонов Є.О., Ківалова Т.С. Право інтелектуальної власності: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2022. 540 с.
10. Харитонова О.І., Бачинський Т.В., Радейко Р.І. Основи ІТ-права. К.: Юрінком Інтер, 2023. 244 с.

Іноземна література:

1. *A Critical Introduction to Intellectual Property Law: Texts, Cases and Materials*. Patrick R. Goold. Cambridge University Press, 2024. 608 p.
2. Intellectual Property in the New Technological Age 2025, Vol. I: Perspectives, Trade Secrets & Patents. Peter S. Menell, Mark A. Lemley, Robert P. Merges, Shyamkrishna Balganesh. Clause 8 Publishing, 2025. 533 p.
3. Intellectual Property in the New Technological Age 2025, Vol. II: Copyrights, Trademarks & State IP Protections. Same authors. Clause 8 Publishing, 2025. 813 p.
4. Research Handbook on Intellectual Property Licensing (2nd ed.). Edward Elgar Publishing, 2025.

5. Samuel Paterson. The Evolution of Causa in the Contractual Obligations of the Civil Law. *Creative Media Partners,* 2018. 28 p.
6. *Advanced Introduction to International Patent Law* by Margo A. Bagley & Rochelle C. Dreyfuss. Edward Elgar Publishing, 2025. 152 p.
7. *Licensing Intellectual Property: Law & Application* (5th ed.). Robert Gomulkiewicz, Xuan-Thao Nguyen, Danielle M. Conway. Aspen Publishing, 2023. 972 p.

Додаткова

Право України:

1. Антонюк У.В. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: окремі аспекти. Правові новели. 2021. № 13. С.55-60.
2. Антонюк У.В. Адміністративно-правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності в Україні. Причорноморські публічно-правові читання: Матеріали міжнародної наукової конференції, м. Миколаїв, 10– 12 вересня 2021 р. Миколаїв: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Ч. 1. С.53-56.
3. Антонюк У. В., Джуган В.О. Практикум «Право інтелектуальної власності»: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Голіней О.В., 2023. 93 с.
4. Антонюк У.В. Охорона прав інтелектуальної власності в Україні: окремі аспекти. Наука та суспільне життя України в епоху глобальних викликів людства у цифрову еру: у 2 т.: матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Одеса, 21 травня 2021 року). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т.2. С.504-507.
5. Гордієнко С.Г. Інформація, інновації, інтелектуальна власність та їх захист в Україні: досвід пізнання, проблеми розуміння та шляхи їх вирішення. К.: Юрінком Інтер, 2023. 772 с.
6. Еннан Р.Є. Правова охорона інтелектуальної власності у мережі Інтернет. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економікоправові підходи; за ред. Р.Б. Шишки. Київ: Ліра-К. 2019. С.65-87.
7. Кодинець А. Проблеми охорони прав на добре відомі торгівельні марки та загальновживані позначення. Теорія та практика інтелектуальної власності. 2024. № 2. С. 35-44.
8. Михайленко М. Штучний інтелект та інтелектуальна власність: концептуальні підходи ВОІВ та України. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2024. № 2. С.84-93.
9. Самоловова Н. Незареєстрований промисловий зразок в індустрії моди. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2021. № 3. С. 11-18.
10. Стефанишин Н.М., Схаб-Бучинська Т.Я. Штучний інтелект в системі об'єктів цивільних прав. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. №3. С.126-131.
11. Тарасенко Л.Л. Новації щодо правової охорони промислових зразків. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2022. № 70. С. 196-202.
12. Харитонова О.І., Харитонов Є.О. Приватне право як концепт. Том ІІІ. (Концепт приватного права і рекодифікації цивільного законодавства в Україні: рефлексії фронтиру). Одеса: Фенікс. 2019. 752 с.
13. Яворська О. С. Проблеми законодавчої визначеності способів захисту патентних прав. Цивільне право і процес: витоки, здобутки та перспективи розвитку. Видавничий дім «Гельветика». Київ. 2020. С. 131- 135.
14. Якубівський І. Є. Об'єкти патентного права. Правова держава. 2021. № 43. С. 112-121.
15. Ярошевська Т. В. Правова охорона, захист та комерціалізація об'єктів права промислової власності в умовах євроінтеграційних процесів. Ампаро. 2022. Т. 2. С. 166–172.
16. Штефан А. Кодифікація законодавства у сфері авторського права і суміжних прав: досвід держав-членів ЄС та пропозиції для України. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2024. № 2. С. 5- 15.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. http://www.rada.gov.ua/

2. http://www.nbuv.gov.ua/
3. http://www.nplu.org/
4. http://zakon.at.ua/
5. http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm
6. http://documents.un.org/
7. http://www.ccu.gov.ua/uk/index
8. http://www.ccu.gov.ua/uk/index
9. http://www.reyestr.court.gov.ua/
10. http://www.kmu.gov.ua/
11. http://www.minjust.gov.ua/9329
12. http://www.drsu.gov.ua/
13. https://eur-lex.europa.eu/
14. https://curia.europa.eu/

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика академічної доброчесності Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ ІНСТРУМЕНТІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ) ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.